

KIINTIÖJÄRJESTELMÄ

KAINUUNI TAKSIVÄLITYS OY

PL 54

FI-87101 KAJAANI

Kiintiöjärjestelmän laatimisen tausta ja tarve

Kainuun Taksivälitys Oy (jäljempänä myös ”*Korpitaxi*”) ylläpitää sen kulloinkin määrittämällä alueella toimivien taksiautojen tilausvälityskeskusta sekä välittää kuljetustehtäviä, maksuliikennettä ja muita palveluja taksiautoilijoille. Voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaisia paikkoja yhtiöllä on yhteensä 178 Kajaanissa ja ympäristökunnissa.

Yhtiön tavoitteena on pystyä takaamaan laadukkaat välitys- sekä maksuliikennepalvelut välityspalvelusopimuksella toimiville autoilijoille sekä turvallinen ja laadukas kuljetuspalvelu loppuasiakkaalle.

Uuden liikennepalvelulain voimaantulon myötä 1.7.2018 alan luonne on muuttunut merkittävästi ja erityisesti viranomaislähtöinen valvonta ja kontrolli poistunut. Tullevaisuudessa taksilupien määrää ei enää rajoiteta, eikä alueelliset ELY-keskukset enää tule vahvistamaan kuntakohtaisia taksilupien enimmäismääriä. Tähän asti kiintiöjärjestelmä on luotu viranomaislähtöisesti, mutta jatkossa vastuu palveluvarmuudesta ja autojen riittävydestä siirtyy tilausvälityskeskukselle.

Kiintiöjärjestelmän laatiminen on Korpitaxin ja sen yhteistyökumppaneiden taholta todettu välttämättömäksi, jotta yhtiön liiketoiminta, palvelun laatu, asiakaspalvelu, palveluvarmuus sekä käyttäjäturvallisuus voidaan taata myös jatkossa.

SUOMEN JURISTIT

Tämän julkisen esityksen lisäksi yhtiöllä on yksityiskohtainen ja tarkkarajainen selvitys kiintiöjärjestelmän perusteista ja tarpeesta. Kiintiöjärjestelmä perustuu objektiiviseen markkinadataan, ja laatimisessa on huomioitu edellä yksilöityjen seikkojen lisäksi yhtiön näkökulma ja kilpailuoikeudelliset edellytykset.

Paikkakuntakohtainen kiintiöjärjestelmä

Yhtiö toimii seuraavissa kunnissa ja kaupungeissa, joilla paikat voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaan jakautuvat seuraavasti (suluissa tavallinen taksiauto/esteen taksiauto):

Kunta/Kaupunki	Paikat	Avoinna olevat
Hyrnsalmi	9 (5/4)	0 (0/0)
Kajaani	48 (38/10)	0 (0/0)
Kuhmo	26 (20/6)	2 (0/2)
Paltamo	9 (5/4)	1 (0/1)
Puolanka	9 (4/5)	1 (0/1)
Ristijärvi	5 (4/1)	0 (0/0)
Sotkamo	23 (18/5)	4 (2/2)
Suomussalmi	29 (22/7)	3 (2/1)
<u>YHTEENSÄ</u>	<u>158 (116/42)</u>	<u>11 (4/7)</u>

1.12.2018 alkaen kiintiöjärjestelmän muutokselle on olemassa niin kilpailuoikeudellisia kuin liiketaloudellisia perusteita. Määrä on ollut aikaisemmin 178 ja nykytilanne edellyttää paikkojen määrän vähentämistä kahdellakymmenellä (20) autolla ollen yhteensä yllä eritellyllä tavalla 158 (116/42).

Yhtiön on kuitenkin syytä tarkkailla ja arvioida tilannetta aktiivisesti markkinadataa päivittäen.

Yhtiön näkökulma

Yhtiön tavoitteena on rakentaa kiintiöjärjestelmä, jolla taataan palvelun puolueettomuus, turvallisuus, varmuus sekä laatu suhteessa autoilijoihin ja erityisesti kuluttajina toimiviin palvelun loppukäyttäjiiin. Jotta näihin edellytyksiin voidaan yhtiön taholta sitoutua, on järjestelmässä huomioitava myös yhtiön omat, yhtiöoikeudelliset näkökulmat. Kiintiöjärjestelmällä pystytään turvaamaan autoilijoille liiketaloudellisesti kestävä toiminta ja loppuasiakkaalle takaamaan turvallinen ja laadukas palvelu.

Lähtökohtana voidaan tämän järjestelmän rakentamisessa pitää nykyistä, viranomaisen päätökseen perustuvaa tilannetta, mutta muutoksia siihen tulee tehdä huomioiden erityisesti yhtiön oma markkinadata ja havainnot kentällä. Jotta objektiivisuus säilyy ja toiminta on muutoinkin läpinäkyvää, tulee tilannetta arvioida yhtiön taholta puolivuositain. Ajantasainen tilanne on esillä yhtiön nettisivuilla.

Kiintiöjärjestelmän arviointi- ja määräytymisperusteet

Kiintiöjärjestelmässä olevien paikkojen määrän arvioinnissa on huomioitava useita seikkoja. Ns. objektiivisen markkinadatan perusteella voidaan arvioida paikkakuntakohtaisesti viikoittainen hoidettujen tilausten määrä ja laatu sekä liikkeellä olevien autojen käyttöaste.

Yhtiön oman markkinadatan mukaan järjestelmä on mitoitettu tässä vaiheessa yläkanttiin. Ruuhkahuippujen määrä on siinä määrin vähäinen, ettei se vaikuta arvioinnissa. Kyytien määrän kokonaisvähentyminen sen sijaan on osoittautunut merkittäväksi, ja tästä syystä järjestelmässä paikkojen kokonaismäärä Korpitaxin alueella tulee vähentämään noin 20 paikan verran. Yhtiöllä on viimeisen vuoden aikana tapahtunut liiketoimintakentässä liike- tai yhteistoimintaedellytysten muodossa sellaisia muutoksia, jotka edellyttävät muutostarvetta voimassa olevaan kiintiöjärjestelmän määräytymisperusteisiin. Paikkakuntaisia huomioita tulee tehdä siten, että tarpeet ovat kuntatasolla vaihdelleet ja monissa kunnissa kiintiötä joudutaan arvioimaan eri näkökulmasta ja vähennystarve on ilmeinen. Syinä vähennystarpeelle on mm. pienet muuttotappiokunnat, kilpailun lisääntyminen ja yleinen palvelujen käytön vähentyminen jne.

Voimassa olevan, ELY-keskuksien määrittelemän kuntakohtaisen kiintiöjärjestelmän lähtökohtana on pidetty taksipalvelujen hyvää saatavuutta niin kaupunkimaisilla alueilla kuin maaseudullakin. Kiintiöiden määrittämisessä ELY-keskukset ovat huomioineet taksiliikennelain 20 §:n mukaisesti keskeiset taksipalvelujen kysyntään ja tarjontaan vaikuttavat tekijät (väestökehityksen, väestön ikärakenteen, taajama-asteen, työpaikkaomavaraisuuden, vuodepaikka tiheyden, anniskelupaikkatiheyden, matkustajaterminaalit sekä joukkoliikenteen määrän) sekä niissä tapahtuneet muutokset.¹ Keskeisinä taksitarjontaa määrittävinä tekijöinä on otettu huomioon erityisesti voimassa olevien taksilupien määrä ja niiden suhde asukasluukuun, taksiliikenteen liikevaihto ja ajojen määrä kilometreinä autoa kohden, taksien yrityskoko sekä taksien tilausvälitys keskusten välittämien tilausten määrä. ELY-keskus on verrannut kysyntään ja tarjontaan vaikuttavia tietoja vastaaviin aiempien vuosien tietoihin ja ottanut huomioon niissä tapahtuneet muutokset.²

¹ <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/-/taksilupien-enimmaismaarat-suomen-kuntiin-vahvistettu-vuodelle-2017>

² ELY PÄÄTÖS 9.11.2017 LAPELY/2930/2017

Voimassa olevaa kiintiöjärjestelmää on perusteltua pitää Korpitaxin oman kiintiöjärjestelmän perustana ja lähtökohtana huomioiden kuitenkin yhtiöön liittyvät liikeloudelliset seikat ja perustellut lainmuutoksen myötä tulevat arviot markkina-muutoksesta ja kilpailun kiristymisestä edellä kuvatulla tavalla laskevasti.

Kilpailuoikeudellinen näkökulma

Uuden liikennepalvelulain tarkoituksena on ollut vapauttaa alan sääntelyä ja kilpailua sekä laskea hintoja kuluttajien eduksi. Kiellettyä ovat sellaiset toimet, joiden tarkoitus on estää tai haitata markkinoiden avautumista ja kilpailun vapautumista.

Korpitaxi on toimialueellaan määräävässä markkina-asemassa. Kilpailulain (12.8.2011/948) 2 luvun 7 §:ssä säädetyn tavoin määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on kiellettyä³.

Määräävä markkina-asema ei ole kiellettyä, mutta väärinkäyttöä voi olla liiketoimintasuhteista kieltäytymistä ilman objektiivista perustetta.

Määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä on, jos yhtiön tavoitteena on kilpailun rajoittaminen tai kilpailijoiden sulkeminen pois markkinoilta. Yhtiö voi kuitenkin olla tekemättä sopimuksia muiden elinkeinoharjoittajien kanssa, kunhan syy on objektiivisesti perusteltu.

Huomion arvoista on, että kilpailijat eivät ole riippuvaisia yhtiöstä, vaan taksiryttäjillä on useita muita vaihtoehtoja hankkia asiakkaita ja kuljetuksia (taksiasemat, taksitolpat, sopimus- ja tilatut ajot sekä lennosta otetut kyydit). Taksiryttäjillä on mahdollista perustaa yhtiön kanssa kilpaileva alueellinen välitysjärjestelmä.

Uusien autoilijoiden valinta

Yhtiöllä on auki yksitoista (11) paikkaa viidellä (5) paikkakunnalla (ks. kohta ”paikkakuntakohtainen kiintiöjärjestelmä”), jotka täytetään 4.1.2019 mennessä. Tämän jälkeen kiintiöjärjestelmän kokoa tullaan arvioimaan puoli vuosittain markkinatilanteen selkiytyttyä uuden liikennepalvelulain käyttöön oton myötä.

³ ”Yhden tai useamman elinkeinoharjoittajan tai elinkeinoharjoittajien yhteenliittymän määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on kiellettyä. Väärinkäyttöä voi olla erityisesti: 1) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen; 2) tuotannon, markkinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi; 3) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppanien samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasetelmaan asettavalla tavalla; tai 4) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen”.

SUOMEN JURISTIT

Valintaprosessi on puolueeton ja läpinäkyvä sekä kaikki hakijat ovat yhdenvertaisessa asemassa. Edellytyksiä laadun- ja palvelun sekä turvallisuuden varmistamiseksi yhtiö on asettanut.

Edellytyksenä välityspalvelusopimukselle ovat:

1. sitoutuminen Korpitaxin brändivaatimuksiin;
2. sitoutuminen välityspalvelusopimukseen ja sen ehtoihin, sekä;
3. ajoneuvon Euro5 päästöluokka;
4. autolaitteiston 1.7.2018 päivitetty vaatimukset;
5. laatusitoumus;
6. mainossopimukset, ja
7. muut välityspalvelusopimuksen mukaiset sitoumukset⁴

Kiintiöjärjestelmään kuuluu, että tavallisen taksiauton luvalla voi laittaa myös tilatai esteettömän taksiauton. Nämä edellytykset ovat samat myös nykyisille autoilijoille 1.7.2018 alkaen. Ajoneuvo tulee päivittää Euro5 päästöluokkaan viipymättä. Kilpailevilla tilausvälityskeskuksilla ei ole oikeutta osallistua hakuun. Liiketoiminta on aloitettava kolmen (3) kuukauden kuluessa hakemuksen hyväksymisestä.

Puolivuositain tehtävien kiintiöpaikkojen tarkastelujakson päättymisen jälkeen mahdollisista uusista paikoista ilmoitetaan yhtiön nettisivuilla, jossa avoimet paikat ilmoitetaan hakuun. Jos kiintiöjärjestelmään ei tule muutoksia, tarkastelujakson päätteeksi yhtiön nettisivuilla ilmoitetaan perusteltu päätös. Jos kiintiö arvioidaan pienemmäksi, paikkoja ei kuitenkaan vähennetä.

Mikäli hakijoita on enemmän kuin auki olevia paikkoja, valinta järjestetään arvonnalla. Hakija saa hakea yhtä paikkaa per hakukierros ja mikäli ensimmäisen kierroksen jälkeen on vielä vapaita kiintiöpaikkoja, tulee järjestettäväksi uusi arvonta.

Tehdyt valinnat ilmoitetaan ensi tilassa suoraan hakijoille ja jo yhteistyössä toimiville autoilijoille, sekä perusteltuina myös yhtiön nettisivuille. Yhtiön nettisivuilla näkyy myös seuraava tarkastelujakso ja sen jälkeiset määräajat.

⁴ Välityspalvelusopimus | Kainuun Taksivälitys Oy